

Эдл-ахун болн политическ төрмүдт профсоюзин нилчиг өөдлүлхмн

КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленум, партин XX-ч хургин тавсн тууджигч төрмүд куч-цадж, мана ори-нутгт коммунизм тосхн ноолданд советск профсоюзмудиг тодрха программар агсв.

Онъгрсн джил Халымг таньгчнн промышленность болзгасн урд джилд зурагъан куч-цадж, 2,9 сай арслнъга продакц улр гаргъв. 1956 джилдгъяс тернь 7 процентд бсдж. Амтн байдг 27,1 миньгн квадратн метр бээрн тосхгддж, 5000 гар брк-бул пдграр теткдв. Селадар государствени ссудин доньгар эзнэ 2234 гер бэргдв. Таньгчнн колхозмудар болн совхозмудар селанэ эдл-ахун культурмуд тардг газрн 1956 джилдгъяс 18121 гектар, хббдин тонь 250 миньгн, бол малин—14 миньгн толгъя икдв. Эн тоот боллв—мана таньгчнн селанэ эдл-ахун колдлчир ами болгъна тоод ус, мах, тос гаргългъарн ббрхн джилмудин эргид, Америкиг кучкар шунджахд герч болджана.

Халымг таньгчнн куч-колсчир эн джил хббдэн 400 миньгн, бол малан 9400 толгъад бсдж, хбн болгънас 5,5 килограмм ноос авч, укр болгънас 1200 килограмм ус саадж авч, мах гаргългъан 2600 тонн икдүлх, хургълх 100 хбн болгънас 105 хургъ, така болгънас 105 бидг авч збвтэ. Декад хаврин таранэ колдлшиг ббдэн агротехническ кемджэ-тэгъяр тогсэдж, 300 миньгн гектар газрт малин хотин культур таргдхмн. Терунэсн, малин бслтд ик чинртэ эрдни-шишэ 100 миньгн гектаринь ээлхмн.

Эн төрмүдиг кучахд профсоюзн организацсин чинриь болн нилчн кемджан угагъар икдлжэнэ, юнъгад гихлэ, эдн олиг ницүлсн зерглэтэ мана бмн тэвгдсн төрмүдиг кучахд куч-колсчирин дунд аль-бис бурдэмджин болн цэялгъврин колдлшиг бргар делгрүлджэх организац болджана.

КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумин хббн, партин организацсин гардвар, проф-

союзн организац олин куч-колсчирлэ залгълдагъан батлдж, производствин, куч-колснэ бурдэмджд болн социалистическ дбрлдэнэ тбрэр, амтн байдг бээрн ясрулхд шишлиь орлцджана.

Збвэр саянар колдлшэн ясрулджань Элст балгъсна, Западн, Яшалтинск районин профсоюзн организац, Элстин яслгъна заводин, „Россовхоз-трансн“ бээрн комитет, Яшкульск района „Лиманний“ совхозин, Приютненск района 4-ч болн 107-ч совхозмудин колдлшчирин комитетс. Эн профсоюзн организац КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумин болн ВЦСПС-н IX-ч пленумин шиидврмудэс чик ашлвр кегъэл, партин организацсин гардвар, администрацла хамдан социалистическ дбрлдэнэ бурдэмджин саянар кучав. Дбрлдэ гардлгъар цехин комитетс болн комиссүд, инженер-техническ колдлчир орлцулджана.

Сар болгн социалистическ дбрлдэнэ аш диглэд, нуурт йовхдн дамджд бггдлг Улан тугмуд болн вымпелс бгцхэнэ, мбнъгар мбралцхэнэ. Нуурт йовк колдлшчирин дамшлтсн тархагддж, теднэ хурт болн

производствени совещаньд тергүгари хуналднэ.

Парти ЦК-н декабрьск Пленум профсоюзн организацсин колдлшг кесг дуту-дунд баясинь темдглв. Эинь учрта, Профсоюзн организац куч-колснэ производительность ббдлүлхд, социалистическ дбрлдэ бурдэлгънд, нуурт йовгч колдлчирин дамшлт тархалгънд, эдл-ахусин болн предприятияни уулдврнн ясрулх, куч-колснэ йос эвдлгъллэ ноолдхд татугъар орлцлг баясин.

Ганцхн эн учрар, нидн джил таньгчнн 11 предприятияс государствени зура кучал уга, 279 миньгн арслнэ мбнъгнэ промышленн продуки тату бгсми. Иим совхозмуд: „Ергеннинский“ (директорнэ ур Батырев, колдлшчирин комитетин ахлачнэ ур Бембеев), „Еногаевский“ (директорнэ ур Понытко, колдлшчирин комитетин ахлачнэ ур Лазырев), „Никольский“ (директорнэ ур Яровой, колдлшчирин комитетин ахлачнэ ур Бекмабетов), 112-ч совхоз (директорнэ ур Груцинов, колдлшчирин комитетин ахлачнэ ур Хижник) государств 7 сай 9 миньгн арслнъга гару узулв. Эн тоогас уха авч, 1958 джил нег чиги

КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленум коллективн бооца келгън, эдл-ахун зура кучалгънд колдлшчирин шунгинь бсжк, улм цаарань куч-колснэ производительностинь ббдлүлх-эрки чинртэ төр гидж тоолх кергтэ.

Эдл-аху болн предприят гару угагъар колдлх төр бидн бмнэн тавх збвтэвди.

Москван, Ленинградн болн талдан чигн областсын ик-ик предприятияни улгүрар мана таньгъчд тасрхан угагъар колдлг производствени совещаньс эклж бурдлжэнэ. „Россовхоз-трансн“ коллектив онъгрсн джилэ колдлшннн аш диглж хурасн хурган, кесг дуту-дунд, халжгър баясин темдгддж, производствени совещань 32 күүнэс бурдав. Энүднэ нуурт йовх улс орцхав. Хурган эдн ббдэн даалгъвр авчхав.

Производствени совещаньд төрнэ иим: государствени зураг ягъдж кучахин болн бийсдэн баясн эв-аргън кучиднэ олзлхин керг, колдлшчирин байдл ясрулдж, колдлшэн саянар кучахиг тедн учрах, социалистическ дбрлдэнэ аш диглх тоот төрмүд. Одгэ цагт таньгъчар 12 производствени совещань бурдлгдсн колдлжэнэ. Иим совещаньс бурдлгдэд уга организацсар дээрэс захиг кулалда уга бурдэх кергтэ.

КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленум коллективн бооца келгън, эдл-ахун зура кучалгънд колдлшчирин шунгинь бсжк, улм цаарань куч-колснэ производительностинь ббдлүлх-эрки чинртэ төр гидж тоолх кергтэ.

Кучдсар эвранны даалгъврэн эс кучадг, куч-колснэ йос эвдлг эдл-ахун гардацириг засгла харгълх кергтэг заав. Нидн джил промышленн предприятиясэр, МТС болн совхозмудар коллективн 48 бооцан кегдлэ, болв эднэс негнэ чигн цаглагъан эс халэгдсэр, кучн-чидлэн геегъэд хуурсми. Эн джил бас бооцан муугъар кегдлж йовна. 35 совхозмудас долах-иднэ бооцан кегдэ, промышленн предприятиясэр төрүц бооцан кегдэд уга.

Коллективн бооца келгън, эдл-ахун зура кучалгънд колдлшчирин шунгинь бсжк, улм цаарань куч-колснэ производительностинь ббдлүлх-эрки чинртэ төр гидж тоолх кергтэ.

Профсоюзн организацс йир муугъар кунд колдлшиг механизм орлцулдж гингрүлгънд орлца, баясн механизмнэ олзлгдл уга зеврэд кевгцхэнэ. Иим йовдл мана тосхлтин организацсар, балгъсна промкомбинатд, Прикаспийск загъсна комбинатд, Элстин тоосхин заводт харгъна.

Декад болхла профсоюзн организацс тасрхан угагъар колдлшчирин колдлшин кемдженэ, ункь болн теднэ куч-колснэ ягъдж тоолгдгинь,

чик халжгъринь шиндлжл збвтэ. Терун дээрэн бурдэмджин техническ төрмүдин зура кучалгъиг теткдж, хуучн кемджэг шинэр сольх, болв тернь урчнэ авдг джал-васнэ багъ болх збв уга. Тингчкэд, профсоюзн организацс куч-колснэ бурдэмдж ямаран баяхинь болн техник ягъдж олзлгддяхинь медкар олна халавр кех кергтэ, эдл ахусин гардацирт нуурт йовх улсин дамшлт колдлшчир дунд тархалгънд нбкд болх збвтэ.

КПСС-н декабрьск Пленум куч-колснэ баядлинэ ясрулхд ик оньган бгхиг темдглв. Тегд чигн мана ори-нутгт джил болгн куч-колснэ харлгънд болн йамшгас геглгългнэ техникд ик мбнъг гаргъна. Суулн 5 жилин эргид тернь 11 гар миллиард арслнэ болв. Эн тоотд мана таньгъчд икар оньган бгцкэхш, тер учрар кесг предприятиясэр, МТС-р болн совхозмудар колдлшчире шалтгала харгъад, заридэн тернь амнднэ хорлна. Куч-колснэ харлгъиг болн йамшгас геглгългъиг эвдлгън Прикаспийск загъсна комбинатд, Элстин промкомбинатд, электростанцид, Западн МТС-д, Целинн района „Прудовый“, „Балков-

ский“ совхозмудт харгъна. Одгэ цаг куртл кесг предприятияс. МТС болн совхозмуд колдлшчиринг шишлнэ хувцар, хотар теткх төриг кучах баягкхэ, нам кергтэн авч баяхш. Профсоюзн организацс эн туст эркиэн уга орлц збвтэ.

Эн джил амтн байдг гермуд тосхлгъч—мана таньгчнн эрки төр. Тегд чигн таньгчнн паргийн организац 4--5 жилин эргид амтн байдг гермудар турдиг уурулхмн гидж цуг куч-колсчирин бмн төр тавс. 1958 джил таньгчнн квадратн метр бээрн тосхгдхмн. Терун дээрэн олн-амтнэ тосхлтин улгүрар 8 миньгн квадратн метр бээрн тосхгдхмн.

Иим чинртэ тосхлтин төрт профсоюзн организацсин нилчн кемджен уга ик. Эдн болхла тосхачир дунд цэялгъврин колдлшиг чаньгъддж, социалистическ дбрлдэг делгрүлх збвтэ. Горький балгъснахн эклсн олн амтнэ тосхлтиг саянар дасдж, терунэ дэмшлтин тархалгънд, тосхлтин ункн килврүлх, бийслэн гер бардлжэх улст доньг болхд профсоюзн организацс оньган бгх збвтэ. Терун дээрэн проф-

союзн организацс эдл-ахун гардацирла хамдан амтн байдг баяриг хувалдж, баярн Советмүдин тосхсн амтн байдг баяриг хувалгънд орлцх збвтэ. Гуулганэ халхд збвэр ик дуту-дунд баянэ. Гуулгэ кех зурагъан эн кучахш, амтн керглдг эд-тавр зармдэн үзгдлхш, кенд юн кергтэнэ тоолгдг угадж. Элстин, Приозерн, Юстинск, Яшалтинск, Целинн болн нань чиги районин гуулганэ предприятиясэр куч-колсчир теткдгнд культурн тату. Зарм газрар советск гуулганэ йос эвдлгдж амт меклдж, улу мбнъг авдг, татугъар кемдкэлдг хуладчир баянэ. Эн тоот дуту-дунд баядгнэ профсоюзн организацсин халавр тату болсна учр. Эдн болхла гуулганэ болн одна хот - холин предприятияни колдлшиг орлцлж, эвранныэ заавран, доньган бгч, тасрхан угагъар халадж, шиндлдж, гуулганэ колдлш бргдлүлхд, куч-колсчиринг культурн кевар тетгхд, хот-хол ясхд, ункн килврүлхд орлцлж, эдл-ахун гардацирт селганэ, заавран бгч, терүган куча-лгъх збвтэ.

КПСС-н ЦК-н Декабрьск Пленум профсоюзн организацс куч-колсчир дунд келд

сургъмджин колдлшэн чаньгъадж, цуг колдлшчирт болн церглачирт мана партин политикннэ цэялгъдж, амтнэ амрлгэ бурдлдж, техническ болн научн медрд тархатха гидж заала.

Иим колдлш кехд мана таньгчнн профсоюзн организацс 40 клубга, 54 библиотектэ, 50 улан шугъута, 45 киноустанюкта, болв, эн тоотиг олзлдж амтн дунд цэялгъвр саянар кедж чаддяхин уга. Эдн-колдлшэн эн туст ункгарнэ ясрулх збвтэ.

Одгэ цагт таньгчнн профсоюзин организацсин эрки төрнэ—КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумин токтаврин гүн ункхн болн ик чинриь кун болгънд медгдлгяр таньгчнн куч-колсчирт цэялгъвр бг-лгн. Цэялгъвр альд болвчин цехд, бригадт, фермд, хосд, совхозд, колхозд кегдх збвтэ.

35 миньгн члед негдүлджэх Халымг таньгчнн профсоюзн организац мана таньгчнн экономик болн культур делгрл, советск олн амтнэ байдл ясрулхн тблэ ноолдана нуурт йовдж, цуг чидт-кучан арвллго шунхн ил.

Б. МАНЦЫНОВ,
Таньгчнн профсоветин оргбюрон ахлач.